ئەم شیعرانەی لێرەدا بەرچاویان دەخەین، بریتین لەو شیعرە نەوبینانەی ع. ڕ. هەکاری (١٨٩٠- ١٩٥٨)، کە چەندین ساڵ پێش شێخ نووری شێخساڵح و گۆران «ئالای تازەکردنەوەی» بەرزکردۆتەوە و ئەم شیعرانەی لە ژمارەکانی گۆڤاری ژین (ئەستەمبۆڵ: ١٩١٨- ١٩١٩) بڵاو کردۆتەوە.

ئێمە بۆ خستنە سەر ڕێنووسی کوردیی ئەمڕۆ، سوودمان لەم دوو ساغکردنەوەیەی خوارەوە وەرگرتووە کە لە دەفری ڕێنووسی کوردی بە لاتینی ئەنجام دراون. پێویستە ئاماژە بۆ ئەوەش بکرێ کە کاتی خۆی، لە ساڵی ١٩٩٩دا، دووای ئەوەی ئەم بیست پارچە شیعرەمان لە ژمارەیەکی گۆڤاری (رامان)دا لە هەولێر بڵاوکردەوە، برای بەڕێزم، شەوکەت سندی، دووای چەند مانگێک، ئەم شیعرانەی لە تویی کتێبێکدا بە چاپ گەیاند، بێ ئەوەی ئاماژە بە کارەکەی پێشووی من بدات.

شیعری بیست و یەکەم، بە ناونیشانی (شەهیدێ کوردستان .. حەمزە) کە بۆ نووسەری شەهید، هەمزە بەگ مۆکسی نووسراوە، لە ٦ی گولانی ١٩٢٠دا نووسراوە؛ لە گۆڤاری ژین دا نیە.

(1): Jin (1918- 1919), M.E. BOZARSLAN, 4 Cild, Wesanxana Deng, Uppsala: 1985- 1987.

(2): Hazim KILIC: Evdirehim Rehmiye HEKARI, Wesanxana Xaniu Bateyi, Danmark: 1991.

بانگ

هشيار بووم ئەز، دنيا هەمی کەر
ب دەنگێ مەلايێ «ئەللاهو ئەکبەر»

«ئەللاهو ئەکبەر» دەنگێ منارێ
«رابن» دبێژت، هەر وەک هەوارێ

«رابن» دبێژت، وەقتێ سبێيە
ساحب خەباتان، شەيتان ل پێيە

مەغلووب نەبن هوون ژ دەستێ لەعينێ
بۆنا خوەدێيە، رابن بچينێ

پاقژ بکەن خۆ ژ کێمێ و قرێژێ
حازر ببن هەم بۆنا نڤێژێ

حازر بن وه عه‌فوا قوسووران
کو خالقێ وه، وه دخوازت دیوان

وه‌خت ته‌نگه، له‌زکه‌ن، بگه‌هنه مزگه‌فت
ل په‌ی مه‌لایی، هێژ رۆژ نه‌ده‌رکه‌فت

ئه‌مرێ خودێ خوه ئه‌م پێکڤه بینن
جا خه‌لق نه‌بێژت «بێ حس و دینن».

---

(٢٤)ی چریا ئه‌وه‌ل (١٤١٤) ژین ژماره (١) ل(١١) ئه‌سته‌مبۆل (٧)ی چریا پاشین (١٩١٨)

قەوی ب خارنا زەعیفان دژین

سبێ وەکی چوومە خەبات
قژکەک م دیت، چۆلێ دهات
کورمەک دناڤ دەڤکی ڤەشارت
لەز بوو، ب هێلینێ ڤە هات
شاهیانە بوو کەفتە وەلات.

زاریێ ئەوان ئێک قژ قژی
کورمک کو کەر کر وی قژی
تەقسیمێ زاریان کر قەژی
خوارن ئەوان، بوون تێر تژی
چووچک ب وێ «نێچیر» دژی
کوشتن نەبا، نێچیر نەدهات.

ژینا قژک ب مرنا وییە
کورمک نەبیت، قژ برسییە
برسی، حەیات رۆژا سییە

ژ خێرێ سیان مومکن نییە
ژینا ئەوان ب نێچیرییە
لەورا کو کورمک کوشت، هلات

کیژکا قەوی، نێچیرڤان
کیژکا زەعیفە، بێ ئەمان
کوشتن ژ بۆ بێ قودرەتان
خەلق کریە خالق، قەنج بزان
گەر ژین دخوازی ڤی زەمان
قووەت تەڕا ژین و خەبات.

چریا ئەوەل ٣٣٤ (١٩١٨).

عەشقا وەلات

بوهار هات، شین بوون گیا
جل بەرکرن، خەملّین چیا
گەشتان بکەن سەر کانیا
ژ خیزێ دچت شبهێ زیا
بەڕاق و پاک و سافیا
عەشقا وەلات، عەشقا وەلات
تە جەرگ و مێلاکێ مە پاهت

جارەک دی من دیبا خوەزی
کۆنیێت د ڕەش، گەریێت د پەزی
تۆ ماست ڵ سەر ئاڤێت تەزی
زەریێت وەکی سرمەکەزی

ل بێریێ ل پەی بزان دبەزی
عەشقا وەلات، عەشقا وەلات
تە جەرگ و مێلاکێ مە پاهت

بۆچی ژتە ئەم بوون جودا
مە تەرک کرن لەززەت، سەفا
شاهان کووچە دانە گەدا
هاتن ل بن خانیێ مەدا
تەرکا تە کر بۆنا خوەدا
عەشقا وەلات، عەشقا وەلات
تە جەرگ و مێلاکێ مە پاهت

کانێ وەلاتێ سەرحەدان
سۆتن ئەوان ئاتەشگەدان
لەورا کو گۆر بوونە شڤان
دەنگێ بلوولان، نالییان
دەنگێ هەواران، گازییان
عەشقا وەلات، عەشقا وەلات
تە جەرگ و مێلاکێ مە پاهت

دەنگەک تونە، شۆلەک عەجیب
ئەم مانە سەرگەردان، غەریب
دوور بوون ژ وەلاتێ دلڤریب

جارەک دی دێ ببتە نەسیب
چوون ل وێ رەببێ موجیب
عەشقا وەلات، عەشقا وەلات
تە جەرگ و مێلاکێ مە پاهت

دبێژن وەلات بۆ دژمنە
ئەز ساغ ببم قەت ممکنە!
غیرەت، حەمییەت زامنە
عەشقا وی مێهڤانێ منە
قوربان ژوی را مەرگێ منە.
عەشقا وەلات، عەشقا وەلات
تە جەرگ و مێلاکێ مە پاهت.

(١٧)ی چریا پاشین ٣٣٤ (١٩١٨) ژین ژمارە (٥) ل(١٤)، ئەستەمبۆل

دەستێ تەنێ دەنگ ژێ نایەت

ئەی مللەتێ ساحب نیفاق
لازم ژ بۆ تە ئیتتیفاق
تەئسیس نەکن ئەم یەک ویفاق
مەحوییەتە بیلئیتتیفاق؛
عەقلێ خوە بەرهەڤ کەن هەمی!

وەخت زەمان پڕ نازکە
بێ ئیتتیفاقی تەهلوکە
خەڵکان هەمی دگەل مە رکە
مەحوییەتا مە بێ شکە؛
عەقلێ خوە بەرهەڤ کەن هەمی!

شەخسییەتێ باڤێنە دەر
یەک شەخسی شۆل نایێتە سەر
یەک بن نەمینت بێ ئەسەر
شۆلا ئومیدا مە ل سەر؛
عەقلێ خوە بەرهەڤ کەن هەمی!